

Harri blaðstjóri hýst mætur hesum reglum:

Tað er ikki eiti á, sum pennarnir í 14. nú eru ágrýtnir, — tað kundi sæð soleiðis út, sum teir úti eftir okkum suðuroyingum nú til fólkatingsvalið.

Teir gremja seg um arbeiðsloysi í Suðuroy, tað er nógv fyrri at hoyra hetta, ti tjóðveldismenn eru teir ringastu fíggingdar móti arbeiðararøsluni. Vóru tað ikki júst teir sum undir ti sokallaða sjálfstýrislandsstýrinum at peningastærkir menn úr Danmark ætlaðu at byggja stórvirki upp her á Drelnesi fyrri einar 15-20 milliónir; men tá andstöðublaðini fingi at vita hetta, skundaðu teir sær at skriva, at hetta var maðurin ið P. M. Dam, sáli, vildi hava til Føroyar at eyðriena fiski- og arbeiðsmenn.

Vóru tað ikki teir, sum forðaðu klaksvikingum at fáa sær eitt stórt sildavirki!

Vóru tað ikki teir, sum forðaðu fiskimonnum at fáa sitt eigna sildavirki í Fuglafirði á sinni, hóast javnaðarflokkurin týðuliga greitt segði, vit ræðast privatmonopolir, men teir untu heldur kapitalistunum virkið enn fiskimonnum.

Svølgði hetta, allir borgarligir flokkar og allar fyrst tjóðveldismenn.

Ikki man Føroya fólk vera so stuttmint, sum teir vilja halda.

Latið tykkum ikki villeiða av teimum; tað er eingin grund fyrri ti at arbeiðs- og fiskimenn skulu blaka sína atkvøðu til teir borgarligu, vit hava ein flokk sum verjir áhugamálini

hjá verkamonnum, tað er javnaðarflokkurin.

I fjór legði Atli Dam, sum tá var landsstýrismaður, fram á ting uppskot um at umskipa Lønjavningargrunnin, soleiðis at hann kundi veita lán til fiskimannafyrirtøkur; men tá leyp Finnboi Isaksen fram í 14. sept. og segði, at Atli Dam vildi taka grunnin frá fiskimonnum.

Hetta var eitt av teimum stórum rumbulmálunum, sum tjóðveldismenn eru so væl kendir fyrri.

Hvi skuldi hann taka grunnin frá fiskimonnum, nei Finnboi, veist tú ikki at Lønjavningargrunnurin er stovnaður av javnaðarfloksins ávum.

Føroya fólk, einaferð enn: latið tykkum ikki villeiða.

Javnaðarmaður í Suðuroy.

* * *

Nú spjálkar hann óført

Tað er vissuliga ikki við mjúkum maður nevndur Kjartan Mohr, ið titulerar seg borgarstjóra og lögtingsmann, leggur tí, ti hann ikki fær sín vilja framdan áðrenn háltalað er orðið. At hugsað sær, at maðurin Kj. Mohr, sum at kalla er eldri maður, skal fáa seg til at bera seg so óhoviskin at, sum hann ger.

Eftir hvat FJÓRTANDI segði, so hevði Kjartan — so lögdi tað ljóðar — ringt til FJÓRTANDA um at eingin var at hitta í landsstýrinum í einum ávisum eygablikki. Neyv an nakar annar uttan bara Kj. Mohr hevði fingið seg til at borðið seg so smadreingjaliga at. — Og fyrri alt tað, hvat

viðkemur tað hvørki Kjartan ella FJÓRTANDA, hvar lögmaður og landsstýrismenn eru.

Tá so Kjartan fær svar uppá tiltalu, ja, so er eldur í koluni, ti at váða sær at geva honum aftursvar, er ikki so líkatil, ti hann vil sjálvandi at øll skulu vera honum undirbróttlig, men tað má nú Kjartan ikki billa sær inn, men bera seg at sum tað somir manni, ið titulerar seg borgarstjóra og lögtingsmann.

Hvat er tað so hesin góði Kjartan Mohr leikar so óður í um og høgur frá sær sum særður hvalur. (?)

Jú, tí lögmaður og landsstýrismenn ikki eru til reiðar at renna á leistum fyrri hann, tá hann kemur við einum ella øðrum orðum, sum hann vil hava svar uppá í bráðskundi.

Hvi skal nú sumt gliða so lætt ígjøgnum landsstýrið, harra Kj. M.? Hava ikki øll sama rætt? Rann t. d. tað landsstýri sum tú var partur í á leistum í líka átrokandi máli sum hesum, nú er talan um?

Huga teg væl um Kjartan Mohr!

Tað kemst illa uttanum, at tað er marghátligt framferi ið nú skal fremjast og at umtalaðu 40 metrar av keibygging so bráðfálga eru so átrokandi neyðugur, og at teir ikki eru tiknir við í teirri bygging, sum nú er við at verða liðug, ti kanningarnar vóru langar og vísindarligar, so tað er ikki sørt lögdi, at tað ikki tá var sæð so mikið fram.

Og tað er heldur ikki minni lögdi, at hesin tanki ikki var so mikið klaktur, at hann ikki var búgvin at leggja fyrri Ólav-søkutingið. Men aftaná at tingið er heimfarið, eru hesir 40

metrar vorðnir hastisak, so lögmaður og landsstýrismenn skulu nú uttan at fáa stundir at blunka geva jättandi tilsoyn um studning til byggingaruppá milliónir.

Fyri alt tað, eru ráð til at byggja víðari, og hvør skal rinda hesar nógvu milliónirnar. Skattaprosentið í Havn er tað hægsta í landinum, og so er tað heldur ikki einans havnaborgarar ið rinda hesar milliónir, men eisini tey pláss í landinum, sum litið annað vita uttan at rinda stóran part av peningaileggingum í høvudsstaðnum.

Er hetta rættur politikkur? — Havnin er nú einaferð ikki Føroyar, men ein partur av Føroyum, hetta er eisini ein uppgáva hjá okkara stýrandi monnum at hava í huga.

Tað verður sagt, at tað er so átrokandi neyðugt at fáa bygt víðari, tað kann væl vera, men tað er eisini so mangt sum er átrokandi neyðugt at fáa framt aðrastaðni, sum nøyðist at liggja á láni, ti tað ikki vinnur vælvið frá vissum monnum.

Og sum altíð er Tjóðveldis-brekspruttan ikki sein eftir lögmanni og leggur hann undir at vilja forða havnabyggingini í Havn, hóast hetta er ikki so, men hann heldur sum rimiligt er, at landsstýrið hevur ikki heimild at jätta so stóra peningahædd, sum talan er um í hesum fori, sjálvt um tað nú er til Tórshavnar býráð.

Fíggiarviðurskiptini hjá øðrum kommunum hava í tilvikum fori verið sett undir gjølliga kannan áðrenn jättan hevur kunnað givist — og fyrri tað mesta hevur svarið frá tí almenna verið negativt.

Bygdamaður.

Juan Carlos — tolin trívst

Bert ein kann biða, kann ein verða kongur í Spaniu. Nú sær tað út sum, at Juan Carlos hevur biðað nóg leingi.

Søgur ganga í Madrid um, at Franco vil endurreisa konga dómi í hesum mánaða.

Franco er 78 ára gamal, og m. a. amerikanska stjórnin hevur eggjað honum til, at lata aðrar koma til ræðið, meðan hann enn er í vælmaktini: Á henda hátt varðveitir hann best »tryggleikan í Spaniu«, sum Nixon-stjórnin skal hava sagt.

ST-tíðindi í stuttum

Fyrstu 3 mánaðarnar í hesum ári vórðu meiri enn hálvt-hundrað serfrøingar av alheimsarbeiðsstovninum ILO settir at taka sær av undirvísingarárbeiðum ymsastaðni í heiminum.

Onland vann í 1968 tilsamans 7 milliardir dollara í toll-avgjöldum av einum innflutningi, ið rokk upp í 18,4 milliardir dollara. U.S.A. við einum innflutningi uppá 33,1 milliardir dollara vann um somu tíð 2 milliardir dollara í toll-avgjöldum.

I juli var peningahjálpin til flóttafólk úr Eysturpakistan, stødd í Indiu, rokkin upp í 46,5 mill. dollara, gjøgnum ST.

Finland hevur samtykt at jätta 30.000 dollara til uppleringarætlan Sameindu Tjóða fyrri syðra partin av Afrika.

Fyrsta ST-samtyktin varð gjord á aðalfundinum 24. januar 1946 og viðgjordi avvápan. Hesin spurningur hevur øll árin síðani liggið fremst hjá heimsstovninum, og beint nú er á norskum máli komin bóklingur, nevndur »Nedrustning en fredsbetingelse hvad De for-ente Nasjoner har opnådd«. Bóklingurin greiðir frá teimum tiltøkum ST hevur framtið fyrri avvápan.

Alheims figgiarstovnurin IFC hevur samtykt at veita lán við

4,9 mill. dollara til felagið »Industria de Celulose - Borregaard A/S«, ið er ein felags brasilsk-norsk skógbruks-ætlan framvið Rio Grande do Sol í syðra parti av Brasil.

Svørki hevur jättað 400.000 svenskar krónur (77.369 dollara) til Suðrafrikagrundn Sameindu Tjóða, sum stovnaður varð av aðalfundinum í 1965 fyrri at hjálpa teimum, ið komu vóru illa fyrri av rasuskilnaðarpolitikkinum í Suðrafrika.

Hjálandanevnd Sameindu Tjóða hevur einmælt forðomt avgerð tikið av alheims Olympiada-nevndini um at bjóða ítróttarfólk úr Rhodesia til at taka lut í olympisku leikunum í München í 1972.

Ráðgevandi sjóferðslustovnurin IMCO hevði herfyri eitt symposium í samvinnu við alheims atomorkustovnin IAEA um atomríkin handilsskip. Stóða varð einahelst tikið til trygdarspurningar í samband við raksturinn av atomskipum.

Noreg hevur fyrri 1971 jättað eyka stívliga 1 mill. norskarkrónur (140.250 dollara) til ST hjálpar- og arbeiðsstovnin fyrri Palestina-flóttarfólk, UN-RWA. Samlaða norska jättanin fyrri 1971 er nú um 32 mill. norskarkrónur (447.942 dollara).

Framhald frá 1. síðu. (2)

in hótti við at slíta fundin, av tí at Petur í Gong kom við persónligum bríglis ímóti formanninum.

Sigfried Skaale helt, at málið átti at verða meiri viðgjort og at tað onki hastaði og helt, at málið átti at biða. Eisini spurdi hann, hvussu til stóð figgiarliga.

Byráðsformaðurin svaraði, at boð vóru komin frá E. Phil & Søn um at fáa at vita um teir skuldu halda á við arbeiðinum — við at leingja mólan 40 m.

Kjartan Mohr vildi halda, at hetta vildi koma at gera tað, at kyrrari fór at verða í Álakari, har sum ætlaður bátahylur skal gerast.

Eisini segði hann, at tað nú bert var neyðugt at leggja grótkast til bátahylin í Álakari, tí kyrt fór at verða har.

Hetta kemur væntuliga at kosta 3 milj kr.

Fíggingin verður býtt soleiðis, at lögtingið letur 1,5 milj. kr., staturin 750.000 kr. og kommunan 750.000 kr.

Ólavur Michelsen, byráðslimur og blaðstjóri á FJÓRT-UNDA, atkvøddi ikki fyrri upp skotinum 12. august; men nú visti tað seg, at hann var vorðin »umvendur«. Hann umbar seg við, at hann tá helt,

at málið fekk ov skjóta viðgerð, men nú var hann sannfordur um at arbeiðið mátti gerast nú.

Sigfried og Petur í Gong rýmdu av fundi

Aftaná nógv tjak og persónligt brígl bað so Petur í Gong um orðið, men Kj. Mohr nekt aði, av tí at alt ov nógv av persónligum bríglis var uppi og farið var langt burt frá málinum og helt hann tað vera ráðiliga at slíta tjakðið og lata atkvøðugreiðsluna fara fram.

Petur í Gong bleiv við at bróta av og segði at hann skuldi hava orðið. Hann bað síðan skrivaran forá tað i gerðabókina at hann ikki fekk orðið, og rýmdu síðan av fundi og Sigfried Skaale við honum, meðan teir sögdu: Harragud, Kjartan »bestemmar« jú alt. Síðan klamsaðu teir hurðina eftir sær, so hart, at húsin rist ust.

Síðan fór atkvøðugreiðslan fram og var tilráðingin samtykt við 8 atkvøðum.

Fleiri mál vóru ikki á dagskrá.

Næsti fundur verður aftur annan hósdag.

J. F. N.

Framhald frá 1. síðu. (1)

real kemur næsta ár og so 3. real triðjaárið.

Somuleiðis verða 8., 9. og 10. flokkar.

Tað eru 6 lærarar og 3 vikarar.

Børnini upp til 5. flokk verða verandi í skúlanum í heimbygðini og halda so fram frá 5. flokki í meginskúlanum.

Arbeiðið er gjort av Lamhauge & Waagstein og má tað sigast at vera væl úr hondum greitt arbeiði.

Tað er ca. 9 km Heim á Sand frá øllum bygðunum í oynni, og Heiman av Sandi til skúlan eru ca. 3 km. Tað vil siga, 12 km til skúlan hjá hinum bygðunum, uttan Skopun har verða tað einir 6 km.

Sandsvatn kemur ikki í vanda um kloakkirnar renna úti vatnið. Nógv tos hevur verið um hetta, men so er ikki. Fiskivinnustovan hevur gjort kanningar, saman við donskum stovnum innan dálking av natúrni, og eru teir samdri um at hetta ongan skaða ger.

Hetta má sigast at vera eitt vera eitt frálíkt tiltak sandingar her hava framt. Tað er jú saman at standa, so fáa vit gott úrslit, tað hava sandingar prógvað.

Vit takka hjartaliga fyrri frálíkt gestabliðni seinasta sunnudag og ynskja sandingum til lukku við hesum frálíka skúla.

J. F. N.